

1. Digitalizace knihovních fondů, ochrana a zpřístupnění kulturního dědictví

1. Podpora digitalizace na jednotlivých úrovních – co, kdy, plán, muzea, archivy – spolupráce

Spolupráce, koordinace, doporučení, standardy.

2. Ochrana a zpřístupnění digitálních dokumentů

Trvalé uchování digitálních a tradičních dokumentů.

3. Povinné výtisky – elektronické a tištěné

4. Centrální portál – Vytvořit jednotné rozhraní systému knihoven s cílem zprostředkování všech nabízených služeb z každé knihovny

- Optimalizace MVS.
- Každá knihovna je rozhraním systému.

5. Zabezpečit efektivní dostupnost EIZ pro širokou veřejnost, E-knihy a jejich půjčování

- Plán digitalizace v kraji?
- Kdo v kraji digitalizuje?
- Co se bude digitalizovat?
- Jaký bude systém zpřístupnění?
- Koordinace, spolupráce na úrovni kraje.
- Koordinace, spolupráce v rámci ČR.
- Spolupráce s NDK.
- Doporučení, standardy.
- Jak zlepšit krajskou a celostátní MVS?
- Jak a co platit v rámci MVS a EDD?
- Co je třeba udělat, aby každá knihovna nabízela komplexní služby?

2. Přístup k informačním zdrojům

6. Podporovat vytváření knihovních fondů. Zvýšit objem financování nákupu knihovních fondů v knihovnách ČR a vytvořit tak základní předpoklad pro zlepšení obsahu a kvality veřejných knihovnických a informačních služeb

- Zmapování stavu – výše nákladů jednotlivých knihoven (vůči standardu, vůči průměru v regionu).
- Stanovení cílové částky? (dle výchozího stavu? Např. měkčí než standard...).
- Cílový stav: kolik knihoven plní standard, kolik jich plnit bude?
- Struktura doplňování, možnosti spolupráce v rámci obvodu při doplňování.
- Možnosti společného užívání (MVS?, nebo jiná obdoba kooperativního doplňování a následného užívání?).
- Multiplikáty ano/ne v návaznosti na poptávku po novinkách?
- Pozornost malým profesionálním knihovnám!!! Jaké možnosti mají ony?

7. RF, výměnné fondy – financování, vícezdrojové?, možnosti racionálnějších forem při zpracovávání VF, maximální (optimální) využívání

- Velikost části dotace na RF věnovaná doplňování RF. Stav x cíl.
- Vícezdrojové financování RF. Zdroje: dotace kraje, obce, jiné? Jaké?
- Zmapování spoluúčasti obcí v obvodech PK.
- Vyjádřete, kolik ušetří obec na nákupu, když dostane XZ k.j. za rok?
- Srovnajte soubory (k.j. v nich) s výpůjčkami? – časové řady?
- Stanovte si, které obce by mohly přispívat? Nebo příspěvek stanovte v Kč na 1 obyvatele obce? Jinak?

8. RF, Příspěvek obcí na vlastní (kmenový fond)

- Financují obce vlastní kmenové fondy? Nakupujete pro obce kmenový fond a zpracováváte jej?
- Zmapování stavu (které obce přispívají), kolik?
- Stanovte si, v kolika a ve kterých obcích můžete počítat s příspěvkem? - Cíl Lze tabulkou vyjádřit stav a cíl.
- Mají obce platit nebo neplatit PK zpracování KF?
- Standard čl. 4 dosáhneme např. na indikátor 30 – 45 Kč na obyvatele? Lze si stanovit i měkčí krajský indikátor ?

9. Periodika a elektronické zdroje v systému RF, resp. ve VF i vlastních fondech.

- Současný stav, cíl?

10. OPAC na webu (Standard VKIS)

- Zmapování stavu, cíl: všechny knihovny.
- Odkazy na souborné katalogy? Nejen REKS, ale i JIB a další.

11. Webové stránky (Standard VKIS)

- OPAC a odkazy na další, nebo již odkazy přímo z OPAC, Standard VKIS čl. 9.

12. Servis VT

- Co, v jakém rozsahu, jakým knihovnám (profesionálním, neprofesionálním? V návaznosti i na elektronizaci služeb, resp. dostupnost zdrojů. Stav a cíl.

13. Rozvoj AKS, dodržování standardů

14. Zabezpečit efektivní dostupnost EIZ pro širokou veřejnost, půjčování e-knih

- Práce s e-book v kraji: stav a cíl.
- Čtečky, jejich využití: stav x cíl. Máme? Jaký je zájem uživatelů? Ve kterých skupinách knihoven? Proškolujeme knihovníky? Uživatele? Odvíjí se patrně od možností a rozvoje v PK a dalších profesionálních knihovnách, hlavně od možností získávat e-book přímou cestou.
- Příprava dobrovolných knihovníků. Plán?

3. Podpora vzdělávání a čtenářské gramotnosti

15. Knihovna jako centrum – informační, kulturní, vzdělávací, komunitní, kreativní

- Koncept knihovny – definice knihovny a jejích služeb (ověření situace zřizovatelských listin a statutů – jsou obsaženy všechny (potřebné, aktuální...) funkce? Dle výsledků: opravy, doplňky x konstatování skvělého stavu?
- Definování toho, co (čím) je knihovna jako IC, KC, VzDC, KomC, KrC – koncept; definování „povinných“ služeb (= tvrdého jádra), doporučených (skoropovinných ☺) služeb, nadstandardních služeb – vazba na platby?
- Úkoly v jednotlivých oblastech na úrovni kraje (kam dojít v oblasti informační, kulturní...), situační zpráva (na základě šetření – např. v oblasti vzdělávání: co knihovny dělají, pro jaké skupiny, v jakých oblastech, hlavní problémy, nedostatky, návrhy řešení do konce koncepčního období?
- Finanční (a personální?) nároky na změny v koncepcích knihoven k zajištění jednotlivých funkcí a rolí?
- Databáze příkladů dobré praxe, metodika...
- Průzkum informační gramotnosti skupin populace?
- Regionální čtenářské průzkumy? Využití výsledků celostátních průzkumů a výzkumů? Opatření v oblasti knihovnictví?
- **Školení knihoven v těchto oblastech, konference, přehlídky a burzy?**

16. Zakotvit podporu zvyšování schopnosti efektivně užívat knihovny ve školských vzdělávacích programech a v koncepci celoživotního učení – Spolupráce se školami

- Regionální systém? Krajská koncepce spolupráce nebo jen lokální?
- Definovat, co jsme schopni (co bychom měli) nabídnout (obsahy a úrovně pro různé typy knihoven, propojení systému)? Definovat, co požadujeme od partnerů? Prosadit využívání knihovny do všech kurikulů všech škol v kraji? Nebo je toto úkol pro centrum (NK, NPK, MK a MŠMT? Jak donutit ke spolupráci **všechny** školy?
- Na co máme, co nezvládneme?
- Uplatňování krajské (?) metodiky a prosazení krajské koncepce ve všech knihovnách v kraji (úkoly, postupy, cesty)?
- **Školení knihoven v této oblasti**, konzultace? Nabídka obcím, kraji, školám; prosazování přijetí?
- Jsou nějaké finanční nároky na tyto kroky?
- Úkol pro centrum (NK?) prosadit problematiku do kurikula oborových škol včetně vysokých?

17. Propagovat četbu zejména u dětí a mládeže a aktivně podporovat čtenářskou gramotnost realizací aktivit zaměřených na práci s knihou

- Krajská metodika pro oblast čtenářství? Návaznost na KDK SKIP? Propojení aktivit? Využití personálních kapacit? Krajská rada pro dětské čtenářství? Spolupráce, partneři?
- Průzkumy dětského (a mládežnického) čtenářství vlastní? Využití výsledků celostátních průzkumů a výzkumů? Výstupy a opatření v kraji?

- Efektivita podpůrných akcí a aktivit? Sledovat po akcích pohyb v počtu přihlášených nových čtenářů, v počtu výpůjček konkrétních titulů a oblastí (dle témat akcí), návštěvnosti knihoven, zlepšení vztahu k četbě, zlepšení čtenářských kompetencí? Ověřit, které akce nesou výsledky? Zmapovat situaci (např. poměr výtvarných a manuálních aktivit k aktivitám na odporu čtení, propojení prvních s četbou a knihami...) atd. atd.?
- Práce s rodiči? Poradenské služby? Krajský (?) koncept, metodika?
- Aktivity zaměřené na chlapce? Krajský koncept, projekt?
- Podpora aktivit zaměřených na menšiny (zdravotní, jazykové, etnické, sociální)? Krajský koncept, projekt?
- Čtenářské soutěže pro děti/mladé.....?
- Sledování, podpora (vyhodnocování?), prezentace a propagace (mimořádně kvalitních projektů a aktivit k podpoře čtenářství?
- Podpora, prezentace a propagace nových „přenositelných“ kvalitních projektů a aktivit k podpoře čtenářství? Přehledy, *semináře, školení*? Krajská metodika?
- Spolupráce s partnery (psychologové, pedagogové, lektori kritického čtení, aktivisté z řad dětí a mládeže...)? Centrální dohody, koncept?
- Hlasité čtení/předčítání – pravidelný pořad (každé) knihovny v kraji?
- Král čtenářů – krajský koncept, prezentace a medializace „čtenářů“ atd. atd.? Jak uchopit celokrajsky?
- Krajské dotační tituly na podporu čtenářství?
- Konceptní a systematické prezentování autorů a **kvalitní, zajímavé** produkce mládeži (např. cyklus představení Listování ad. pro kraj...)? Krajské projekty? Krajské finance?
- Elektronické čtení: zmapování situace, průzkum v nejmladších kategoriích, případně využití výsledků centrálních a dalších výzkumů? Co digitalizovat pro děti/mládež? Jak digitalizovat pro děti/mládež? Jak nabízet v knihovnách,? Jak zainteresovat děti na čtení digitálních textů (digitalizaci a využití)? Testování, recenzování, výběry titulů...? Spolupráce s dětmi a školami? Weby pro děti (obsah, doporučená struktura, naplnění), tvorba webu dětmi? Mobilní technologie pro děti (formy nabídky, využití, specifické čtení apod.).
- Porovnat kompetence knihovníků pracujících s dětmi v knihovnách kraje (využití NSP a NSK) – *návazná školení a kurzy (systematické vzdělávání, e-learning a frontální výuka); literatura pro děti, literatura pro mládež, základy pedagogiky (pedagogické minimum?) a pedagogické psychologie, lektorských dovedností apod., kritické čtení, e-čtení aj.?*

4. Rovný přístup ke službám knihoven

18. Standard VKIS: Provozní doba, dostupnost, plocha pro uživatele, studijní a internetová místa

- Zmapovat v rámci jednotlivých obvodů PK. (Některé kraje již činí, např. Zlín ... na webu výsledky).
- Situační zpráva za kraj? Porovnání? Docílit srovnatelného stavu v kraji?
- Stanovit reálný cíl, cíle pro jednotlivé knihovny?
- Jak (kdy) dosáhnout standardu? Finanční náklady? Prostorové možnosti? Jednání se samosprávami? Krajský standard?
- Jak rozšířit provozní dobu, aby bylo dosaženo standardu? Jednání se starosty? Příklady dobré praxe? Vyhodnocování? Žebříčky? Ostatní standardy – jednání se starosty? Pomoc radou, jak lze (alternativy dle příkladů dobré praxe)?

19. Zlepšit dostupnost knihoven a jejich služeb, prosadit kritérium bezbariérovosti služeb knihoven jako kritérium hodnocení kvality služeb

- Bezbariérovost jako každoroční kritérium při rozborech, jejich publikování a seznamování vedení obcí (měst). Nejen publikování na webu.
- Využít i kritérii v Standardu VKIS (např. web obsahuje ...) a dalších materiálů (co je bezbariérová knihovna? Kritéria, kolik knihoven splňuje všechny, kolik splňuje jednotlivá kritérii – dle stavu stanovit cíl.
- Zmapovat bariérovost knihoven vzhledem k handicapovaným, nemocným a seniorům dle Standardu Bezbariérová knihovna a s využitím Směrnice? Situační zpráva?
- Využití standardu Bezbariérová knihovna v kraji ke zlepšení situace? Dostat se na úroveň XY? Krajská metodika pro jednotlivé kategorie knihoven? Harmonogram?
- Rozpočet kraje/obcí: odstranění bariér? Jak naplánovat? Které bariéry? Na základě situační zprávy? Dlouhodobý plán?
- Zmapovat bariérovost knihovny vzhledem k jazykovým a etnickým menšinám a osobám ohroženým sociální exkluzí?
- Využití standardu Bezbariérová knihovna v kraji? Dostat se na úroveň XY? Krajská metodika pro jednotlivé kategorie knihoven? Harmonogram?
- Rozpočet kraje/obcí: odstranění bariér? Jak naplánovat? Které bariéry? Na základě situační zprávy? Dlouhodobý plán?
- *Školení (bezbariérového) webu? Školení pro bezbariérové služby knihoven? Pro které knihovny? Harmonogram...?*

20. Podporovat knihovny jako garanta rovného přístupu k informačním sítím a síti internet. Standard VKIS, čl. 8 – internetová místa, WiFi

- Definice krajského systému? Prvky (které knihovny/sítě knihoven)? Vazby (spolupráce? AKS? Vzájemné propojování, síťování)? Cíl (k čemu systém je)? **Funguje** krajský systém knihovnictví? Partneři z jiných sítí knihoven? Možnosti kooperace, společných projektů? Průniky? Sdílení (fondy, finance, služby) a dělba

funkcí a rolí? Situační zpráva? Společné projekty do kraje/republiky? Iniciovat dotační programy? Využití „lobbyistických“ a podpůrných partnerů na úrovni kraje (regionální organizace SKIP? regionální členové SDRUK, AK VŠ ad.)?

- Porovnání s republikovými ukazateli RF? Cíle – dosáhnout na průměr? Zlepšit se? Zhodnotit výkon RF objektivními metodami? Závěry? Co zlepšit? Který parametr jinak.

5. Kvalita, efektivita a marketing služeb knihoven

21. Standard VKIS: Spokojenost uživatelů

- Co je třeba udělat, aby knihovny pravidelně sledovaly spokojenost a potřeby svých uživatelů?
- Jak zjišťovat? Centrální plán? Centrální vyhodnocování (spokojenost v kraji)? Speciální krajské otázky? Zainteresování samosprávy/krajských politiků? Krajský (jednotný) formulář nebo jeho základ? Sběr dat (názorů, stanovisek uživatelů), pravidelné vyhodnocování, reakce v rámci kraje? Reakce ve fondech (výměnný fond, soubory?) a službách – koncept nových služeb?
- Forma a četnost prezentace výstupů – jak a kde? Centrální koncepce?
- **Školení k tvorbě/využití připravených dotazníků?**

22. Aktualizovat a zavést do praxe standardy kvality VKIS

- Co je třeba udělat k prosazení Standardu do praxe?
- **Jak propagovat standardy VKIS?** Jak oslovit knihovníky, jak oslovit starosty? Pravidelné vyhodnocování? Žebříčky knihoven v kraji? Výměny zkušeností knihoven (a obcí) – prezentace těch, kdo standardů dosahují?
- Oceňování knihovny, oceňování obce, oceňování samosprávy (nejlépe pečující o knihovnu...)? Spojení se spokojeností uživatelů?
- Sledování vývoje čtenářů/výpůjček/návštěvníků... – křivky vývoje, prezentace výsledků, hledání příčin poklesů, jak (vazba na demografický vývoj v kraji)?
- **Aplikace standardů – školení knihovníků?** Informace obcím (pravidelnost, publikování, kde)?

23. Zpracovat metodiku ekonomických výzkumů návratnosti investic v knihovnách

- Aplikace metodiky ROI po zpracování z centra? Pilotní ověřování? Jednotlivé knihovny? Centrálně/všechny knihovny na úrovni kraje?
- Prezentace provozovatelům, KÚ, politikům, médiím?
- **Školení knihovníků k využití metod ROI?**
- Zpracovávání ROI pro neprofesionální knihovny? Nová služba KK pro obce, kraj?

24. Podporovat šetření informačních potřeb obyvatel na národní a lokální úrovni a využívat je pro optimalizaci VKIS (viz spokojenost uživatelů)

- Průzkum potřeb ne-uživatelů (krajský) nebo podporovat lokální? Pravidelně? Interval? Skupiny, celek?
- **Školení knihoven/obcí – jak provádět průzkumy, jak využít stávající modely k průzkumům?**
- Nová služba KK – provést průzkumy? Peníze na zaplacení průzkumů dodavateli?
- Koncepce reakce na výsledky (co uděláme s tím, co jsme se dozvěděli)?

25. Podporovat marketingové aktivity centrálních i lokálních služeb systému knihoven

- Jak zlepšit marketing a PR knihoven v kraji?
- Jak zlepšit marketing a PR jednotlivých knihoven?
- Co je třeba udělat na úrovni ČR, kraje a jednotlivých knihoven v oblasti marketingu a PR?
- Které stávající (celostátní, spolkové, kooperační, krajské) marketingové aktivity podpořit, které jsou dobré, nosné, akceptovatelné? Které výborné lokální přebírat pro region? kraj? doporučit k celostátní aplikaci?
- Jak přimět knihovny ke společnému postupu? ***Jak prezentovat stávající dobré/úspěšné/výhodné marketingové aktivity knihovnám (obcím)? Plán?***
- Jak podpořit/zvýhodnit/prezentovat knihovny, které „jdou“ do centrálních aktivit?
- Se kterými partnery (v/mimo knihovnictví) připravovat nové společné marketingové a PR aktivity?
- Koncepce krajského PR knihoven (kulturních institucí, paměťových institucí, neziskových organizací, dílčích segmentů...)? Roční plán (tiskových zpráv, článků, webových prezentací, programů o knihovnách v krajských médiích...)? Smyčky na monitorech ve veřejných prostorech? Kde a jak prezentovat? Kalendář akcí na webu?
- Jak prezentovat centrální služby na lokální úrovni – knihovnám, obcím/provozovatelům/ občanům?
- Firemní kultura krajského systému knihoven?
- Nové krajské služby (digitalizace a výstupy, něco jiného)? Představy, koncept, prezentace...
- ***Školení systému centrálních služeb pro knihovníky? Četnost, hloubka, pravidelnost? Jak docílit úplnosti?***
- ***Školení knihovníků v oblasti marketingu a PR dovedností (různé stupně a úrovně)?***
- ***Školení firemní kultury v knihovnách?***

26. Intenzivněji využívat dobrovolníky v činnosti knihoven a systém veřejně prospěšných prací

- Co je třeba udělat, aby knihovny aktivně využívaly dobrovolníky a systém veřejně prospěšných prací?
- Jaké jsou typické činnosti, které lze využít pro dobrovolnické aktivity a veřejné práce?
- ***Školení o dobrovolnictví v knihovnách?***
- Zmapování situace v kraji? Prezentace příkladů dobré praxe?
- Koncepce využití dobrovolníků v knihovnách (v neziskovém sektoru, v kultuře) v kraji? Krajská metodika (doporučení, modely)? Krajská „agentura“ pro dobrovolnictví v knihovnách v KK?
- Veřejně prospěšné práce (pro knihovny) – jednání s KÚ, s představiteli obcí? Krajský koncept? Metodika pro místa?
- Spolupráce, partneři?

6. Rozvoj lidských zdrojů

**27. Zvyšovat kvalifikační úroveň pracovníků knihoven s cílem adaptovat je na rychle se měnící odborné nároky jejich profese.
Poradenská a konzultační činnost.**